

Bu Hayvanlar Ne Yapıyor?

Bahçenizde gezinirken rastladığınız kirpinin aniden yusuvarlak olduğunu ve dikenlerini çıkardığını ya da yavrularına yaklaşan canlıyı uzaklaştırmak için bir kedinin kuyruğunu ve gövdesini kabarttığını görmüş olabilirsiniz. Tehdit ya da tehlike altında olduğunu hisseden her hayvan, kendini savunmak için çeşitli yöntemler kullanır. Bu yöntemlerden bazılarıysa oldukça ilginç. Keşfe hazır mısınız?

Kendini tehdit altında hisseden kirpi

Pek çok hayvan kendini savunmak için salgılarını kullanır. Örneğin tüküren kobraalar tehdit altındayken dişlerinden zehir püskürtür. Bu zehir, avcının gözüne isabet ettiğinde görme bozukluğuna neden olabilir. Teksas boynuzlu kertenkelesiyse köşeye

sıkıştığında baş bölgesindeki kan basıncını artırarak gözlerinden kan fıskırmasını ve avcının şaşırmasını sağlar. Böylece kertenkele kendisini avlamak üzere olan avcısından kurtulabilir.

Mozambik tüküren kobrası, tehdit altındayken zehir püskürtüyor.

Teksas boynuzlu kertenkelesi

Hareketsiz kalarak avcısını yanıltmaya çalışan bir keseli sıçan

Keseli sıçan, korktuğunda dişlerini gösterir ve tıslar. Avcısıyla karşılaştığında genellikle ağaçlara ya da çalılara saklanır. Köşeye sıkıştıyındaysa avcısını yanıltmaya çalışır ve bir heykel gibi donar. Sonrasında kendisini yere bırakarak hareketsiz kalır. Bu sırada ağzını açıp dilini dışarı çıkarır ve kalın bağırsağından dışarı kötü kokulu bir sıvı salgılar. Böylece avcısı keseli sıçanın artık yaşamadığını düşünür ve oradan uzaklaşır.

Bunu yapan tek hayvan keseli sıçan değil elbette. Bazı yılan ve kertenkele türleri, bazı kuşlar ve geyik gibi memeli hayvanların da avcılardan korunmak için bu yöntemle başvurduğu biliniyor.

Ülkemizde görülen küpeli su yılanı da hareketsiz kalarak avcısını yanıltan hayvanlardan biri.

Yolunuz Hindistan'a düşerse ağaç dallarındaki kurumuş yapraklara dikkatli bakın çünkü yaprak sandığınız şey aslında bir kelebek olabilir! Kuru yaprak kelebeği olarak bilinen bu kelebek, Asya kıtasının bir bölümünde bulunur. Kelebeğin renkli kanatlarının alt yüzü, kurumuş birer yaprağı andırır. Kelebek kendini tehlikede hissettiğinde dengesiz bir biçimde uçmaya başlar ve kendini yavaşça bir dala ya da yaprakların arasına bırakır. Kanatlarını kapatan kelebek hareketsiz kaldığında tam bir yaprağı andırır ve böylece avcılarından kurtulması kolaylaşır.

Kelebek; kanatlarını açtığında yukarıdaki gibi, kapattığıdaysa sağdaki gibi görünür.

Hayvanlardan bazıları, diğer hayvanların görüntüsünü taklit etmekte oldukça başarılı. Çoğunlukla tropik bölgelerde yaşayan şahin güvesi tırtılı, tehlike altında bulunduğunu anladığında zehirli bir yılan olan çingiraklı yılanı taklit eder. Bunu yaparken bacaklarını geri çeker ve vücudunun ön bölümünü genişletir. Yılanın başının üst bölümü gibi görünen kahverengi alan, aslında tırtılın alt bölümündedir.

Avcıdan kaçan zebrealar

Bazı hayvanların gruplar hâlinde yaşaması da bir savunma yöntemidir. Tek bir ava odaklanmaya çalışan avcı, kalabalık bir grup karşısında bunu yapmakta zorlanır. Grup hareket ettikçe bu durum daha da güçleşir. Ayrıca çevreyi gözlemlemek için daha fazla sayıya sahip olmak da grup hâlinde yaşayan hayvanların yararınadır. Örneğin zebra tek başınayken hemen fark edilir ve kolay bir av olarak algılanır. Ancak bir grubun içinde yer alıyorsa gruptaki zebra sayısı, zebrenin av olmasını zorlaştırır.

Gruplar hâlinde yaşayan bazı hayvanlar tek başlarıyken yapamayacakları şeyi grubun kalabalıklığına güvenerek yapabilir. Örneğin Afrika mandaları, en tehlikeli avcıları olan aslanlara birlikte saldırır.

Saldırı hâlindeki Afrika mandaları

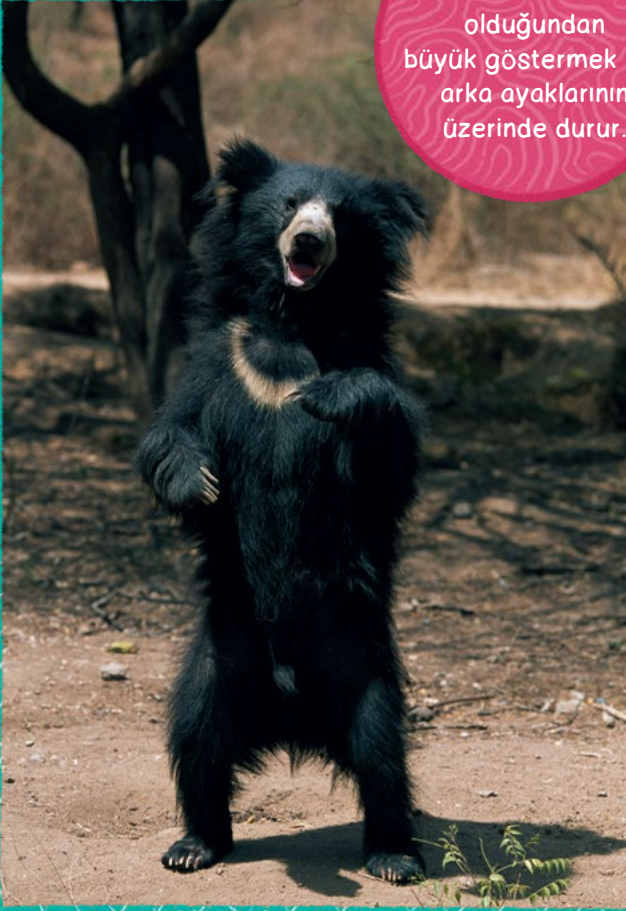

Olduğundan büyük görünmek de hayvanların kullandığı bir tür savunma yöntemidir. Ülkemizdeki denizlerde bazı türleri görülen balon balıkları bu yöntemi sıklıkla kullanır. Tehlike anında su ya da hava yutarak karın bölgelerini şişirirler ve normal büyüklüklerinin birkaç katına ulaşabilirler. Ayrıca balon balıklarının dokuları da zehirlidir ve şişmeden önce bile tüketilse zehirlenmeye yol açar.

Balon balığının normal (üstte) ve kendini şişirmiş hâli (altta)

Tembel ayılar kendilerini olduğundan büyük göstermek için arka ayaklarının üzerinde durur.

Hayvanların kendilerini savunmak için kullandığı bir diğer yöntemse alarm çağrısı yapmaktır. Örneğin vervet maymunları; leopar, kartal ya da yılan gibi farklı avcılar için farklı alarm çağrıları verir. Bunu duyan diğer vervet maymunları verilen çağrının içeriğine göre bir savunma pozisyonu alır. Leopar çağrısı verildiyse ağaca koşar, kartal çağrısı verildiyse kuytulara saklanır, yılan çağrısı verildiyse de ayakları üzerinde durup yılan arayışına geçerler.

Alarm çağrısı yapan bir vervet maymunu